

Rolnictwo ekologiczne przyjazne dla środowiska i konsumentów

GOSPODARSTWA Z PRZYSZŁOŚCIĄ

Dorota Wójcik

Rolnictwo ekologiczne cieszy się na świecie niestąbną popularnością. Sytuacja na rodzimym rynku, mimo dostrzegalnego rozwoju, wciąż różni się od zachodnich standardów.

Na początku drogi

Wdrożenie zasad rolnictwa ekologicznego wymaga od właściciela gospodarstwa wiele trudu. Przede wszystkim, musi się on liczyć z twardymi wymaganiami stawianymi tego typu podmiotom.

– *Rolnictwo ekologiczne cieszy się największą popularnością w krajach tzw. starej Unii, czyli państwach, w których dochody ludności plasują się zdecydowanie powyżej unijnej średniej* – mówi dr inż. **Artur Kielian**, inspektor i specjalista rolnictwa ekologicznego w TÜV Rheinland Polska – niezależnej jednostki certyfikującej. – *W naszym kraju obserwujemy zainteresowanie pewnymi produktami rynku. W poprzednim roku zaobserwowaliśmy wielkie zainteresowanie klientów i producentów jajami kurczymi z gospodarstw ekologicznych. To jednak dopiero początek drogi, typowy dla krajów, o których wspominam. Możemy podejrzewać, że kolejne towary, które będą się cieszyć wzrastającą popularnością wśród konsumentów to mięso i jego przetwory. Na końcu wzrośnie popyt na ekologiczne warzywa, owoce i ich przetwory oraz ekologiczne produkty z zbóż i innych ziaren.*

Dla kogo rolnictwo ekologiczne?

Praktycznie dla każdego. Dla każdego, kto czuje w sobie wystarczająco dużo determinacji, aby swoje gospodarstwo zmienić w całkowicie naturalne, przyjazne dla środowiska i konsumentów.

Po powzięciu decyzji, zgłoszenie powinno być skierowane do jednostek certyfikujących posiadających akredytację

Polskiego Centrum Akredytacji oraz upoważnienie do przeprowadzania kontroli oraz wydawania i cofania certyfikatów nadane wraz z numerem referencyjnym (np. PL-EKO-08) przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na internetowej stronie ministerstwa każdy zainteresowany znajdzie listę upoważnionych jednostek certyfikacyjnych. W tym samym serwisie dostępne są wszystkie niezbędne akty prawne określające wymagania dla działalności.

Warto bardzo dokładnie zastanowić się nad wyborem konkretnej jednostki. Należy bowiem pamiętać, iż jej eksperci, prócz kontroli poprawności funkcjonowania gospodarstwa udzielają niezbędnych wskazań pokontrolnych, pomocnych w procesie przestawienia i prowadzenia ekologicznego gospodarstwa. Współpraca z wykwalifikowanymi, zaangażowanymi ekspertami może znacznie ułatwić trudny proces konwersji gospodarstwa na produkcję ekologiczną i jej utrzymanie.

Gospodarstwa pod specjalnym nadzorem

– *Czas konwersji gospodarstwa to dwa do trzech lat* – mówi Artur Kielian. – *Producent zdecydowany na wdrożenie zasad podlega obowiązkowym corocznym kontrolom, potwierdzającym przestrzeganie zasad w danej jednostce produkcyjnej (gospodarstwie). Istotną informacją może być fakt, iż od 2008 roku rolnik ekologiczny wytwarzający produkty żywnościowe (nie pasze), może ubiegać się o pomoc finansową do kosztów kontroli w wysokości do 996 zł rocznie*

netto. Jest planowane zwiększenie kwoty pomocy.

Wielu rolników może obawiać się o zbyt restrykcyjne, bezwzględne zasady obowiązujące w rolnictwie ekologicznym. Należy jednak zwrócić uwagę, że prawodawcy wzięli pod uwagę możliwość zaistnienia pewnych wyjątkowych okoliczności, w których możliwe są odstępstwa od zasad. Przykładem może być choroba zwierzęcia, gdzie ustawodawca jasno określa, iż w celu ratowania życia lub ulżenia w cierpieniu dopuszczalne jest podanie syntetycznego środka weterynaryjnego na odpowiedzialność weterynarza i za powiadomieniem jednostki certyfikującej.

– *Oczywiście, zwierzętom nie możemy profilaktycznie podawać środków konwencjonalnych. Inaczej jest w przypadku choroby, która upoważnia do zastosowania leków. W konsekwencji, okres karencji dla pozyskiwanych produktów zwierzęcych powinien być dwukrotnie dłuższy niż podany przez producenta leku, a zwierzę i jego produkty powinny być odpowiednio rejestrowane i odseparowane od pozostałych. W przypadku ponownego leczenia w roku lub tym samym cyklu produkcyjnym syntetycznymi środkami weterynaryjnymi powinny być poddane ponownej konwersji* – tłumaczy Artur Kielian.

Wymiernie korzyści?

Maria Janas zmiany związane z konwersją na rolnictwo ekologiczne rozpoczęła w 2000 roku. Certyfikat otrzymała dwa lata później. Jej gospodarstwo zlokalizowane jest w gminie Stepnica w województwie zachodniopomorskim, a

➔ podstawą działalności jest hodowla zachowawcza i chów bydła.

– Dlaczego się zdecydowałaś? Bo trzeba zacząć od siebie. Impulsem do działania byli moi sąsiedzi zaangażowani w Stowarzyszeniu Ochrony Wybrzeża. Zdecydowałam się swoją codzienną działalnością zaangażować w ochronę środowiska. Tak się zaczęło.

Panią Marię pytam również o bardziej wymierne korzyści płynące z wcielenia zasad rolnictwa ekologicznego.

– Oczywiście, wizerunkowo to bardzo pomaga. Natomiast jeśli pyta pani o czynniki ekonomiczne – tutaj sprawa nie jest jednoznaczna. W naszym kraju świadomość ważkości zdrowego odżywiania jest wciąż koszmarnie niska. A dopóki tej świadomości nie będzie, nie będzie również wystarczającego popytu, by móc pewnie stwierdzić – jest certyfikat – są dochody.

Owa niska świadomość zarówno ekologiczna, jak i żywieniowa to chyba wciąż największy problem. Wygodne, szybkie zakupy, brak przywiązywania wagi do tego, co naprawdę spoży-

wamy sprawiają, iż w konsumentach wciąż brakuje inicjatywy sięgania po towary ekologiczne. Mimo ich niezwykle wysokiej jakości.

– Żywność ekologiczna ma wyjątkowe właściwości, nie tylko prozdrowotne. Nie ulegają wątpliwości jej walory organoleptyczne, czyli sensoryczne jak wygląd, zapach i smak, które sprawiają, że jej spożywanie to czysta przyjemność. Dodatkowo jest niezwykle korzystna dla organizmu – mówi Artur Kielian.

Perspektywy

Fakt zaniedbywania kwestii zdrowego odżywiania i wspomnianej niskiej świadomości to wciąż bariera dla powstających gospodarstw ekologicznych. Mimo to, ilość gospodarstw rośnię, co jest odpowiedzią na konsekwentnie zmieniające się zapotrzebowanie na rynku. Spełnianie światowych standardów to także realna możliwość otwarcia dla swoich produktów zagranicznych rynków, w których cieszą się

one niezwykle popularnością.

Warto również zauważyć, że prócz czynników ekonomicznych w rolnictwie ekologicznym istotne są także inne wartości, nieosiągalne w tradycyjnym rolnictwie. Najbardziej oczywistym jest pozytywny wpływ na środowisko naturalne, a także realny wpływ na kreowanie idei zdrowego trybu życia.

Należy oczekiwać, iż to co zyskało popularność na zachodnich rynkach, przyjmie się również u nas. Realną przesłanką ku temu stwierdzeniu jest fakt, iż obserwuje się tendencję wzrostową, której można spodziewać się także w najbliższych latach.

Nie będzie więc nadużyciem stwierdzenie, że konwersja na rolnictwo ekologiczne to inwestycja w przyszłość. Nie tylko w przyszłość obecnych i kolejnych pokoleń, poprzez racjonalne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów naturalnych. Także w przyszłość ekonomiczną gospodarstwa poprzez udział w coraz bardziej popularnym, a wciąż mało konkurencyjnym rynku.